

Η Συλλογική Νοημοσύνη αυξάνεται όταν συμμετέχουν Γυναίκες και ο Μύθος ότι μπορούμε να τα κάνουμε όλα!

Ειρήνη Καμπερίδου

Επίκουρος Καθηγήτρια Κοινωνιολογίας
Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
Εκτελεστική Επιτροπή και ιδρυτικό μέλος του
European Center for Women and Technology (ECWT)

Η συλλογική νοημοσύνη μιας ομάδας αυξάνεται όταν συμμετέχουν περισσότερες γυναίκες, άσχετα με το δείκτη νοημοσύνης (IQ) των μελών της, υποστηρίζουν οι Anita Woolley και Thomas Malone (2011) στην έρευνά τους, που δημοσιεύτηκε στο Harvard Business Review.

«Τι κάνει μια ομάδα ευφυέστερη; Περισσότερες γυναίκες!» (Woolley & Malone, 2011) καταλήγει η έρευνα, σύμφωνα με την οποία οι γυναίκες είναι λιγότερο προβληθείμες και πιο εφευρετικές από τους άνδρες, πηδονεκτούν στο να προσεγγίζουν άτομα για συζήτηση, συνεργάζονται και προσαρμόζονται εύκολα στις ανάγκες των πελατών, ενώ πολλή περιγράφουν τη δημιουργία της επιχείρησής τους ως τη δημιουργία μιας ομάδας.

Ερευνητικά στοιχεία δείχνουν ότι οι γυναίκες βρίσκονται ένα βήμα μπροστά από τους άνδρες όσον αφορά στις επικοινωνιακές-κοινωνικές δεξιότητες: είναι καλύτερες ακροάτριες, ξέρουν να ακούν και να μοιράζονται, δέχονται την κριτική, δεν είναι αυταρχικές, έχουν ανοιχτό μυαλό, ομαδικό πνεύμα κ.ά. Η σημερινή οικονομία απαιτεί αυτές τις αποκαλούμενες **θηλυκές δεξιότητες** -τις οποίες υιοθετούν όλο και περισσότεροι άνδρες επιχειρηματίες- δεδομένου ότι εταιρείες που απασχολούν γυναίκες εμφανίζουν, κατά μέσο όρο, περισσότερα κέρδη και μεγαλύτερη βιωσιμότητα (Kamberidou 2013, Sandberg 2013, Salamouris 2012, SheSpeaks 2011, Cox-Wittenberg & Maitland 2009).

Μέχρι το 2018, η ζήτηση για τις κατεξοχήν γυναικείες αρετές θα έχει αυξηθεί υπερβολικά! Το UK Chartered Management Institute (CMI) προβλέπει ότι οι γυναίκες θα αναρριχηθούν γρήγορα στην ιεραρχία της διοίκησης, αφού οι δεξιότητες συναισθηματικής νοημοσύνης τους θα έχουν καταστεί απαραίτητες. Σύμφωνα με άρθρο του Time Specials «Women will Rule Business» (Shipman & Kay 2009), που κάνει αναφορά στις προβλέψεις του CMI, το εργασιακό περιβάλλον το 2018 θα είναι πιο ρευστό και εικονικό και η ζήτηση για τις πρωτοποριακές και «**μετατρεπτικές**» **γυναικείες ηγετικές δεξιότητες** (transformational leadership style) θα είναι πιο μεγάλη από ποτέ, αφού οι γυναίκες παράγουν

συναίεση, αναλαμβάνουν το ρόλο του διαμεσολαβητή-ειρηνοποιού και δημιουργούν κίνητρα συνεργασίας.

Τα αποτελέσματα διαδικτυακής έρευνας σε 3.963 γυναίκες στις ΗΠΑ επιβεβαιώνουν ότι η γυναίκα θέλει να **μοιράζεται** και να **ακούει** και όχι απλά να χρησιμοποιεί τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης (ΜΚΔ) ή το διαδίκτυο, ως ένα megάφωνο για να ακούσει τη φωνή της, να επιβάλει την άποψή της ή να προωθήσει την προσωπική της ατζέντα (SheSpeaks 2011). Ενδεικτικά, και σύμφωνα με τα πορίσματα της έρευνας:

- Το 82% ακούει προσεκτικά τη γνώμη τρίτων, αντί να έρχεται σε αντιπαράθεση και να προσπαθεί να επιβάλει τη δική του άποψη
- Το 86% μοιράζεται πληροφορίες και προσφέρει υποστήριξη και βοήθεια
- Το 89% προτιμά την προσωπική επαφή σε σχέση με το 67% που προτιμά να μοιράζεται μέσω των ΜΚΔ
- Το 93%, η συντριπτική πλειοψηφία των γυναικών όλων των ηλικιακών ομάδων, συμφωνεί ότι η τεχνολογία τις βοηθά να συνδέονται και να επικοινωνούν.

Πολλοί επιχειρηματίες σήμερα χρησιμοποιούν τις νέες τεχνολογίες, το ηλεκτρονικό εμπόριο, τις υπηρεσίες που βασίζονται στο διαδίκτυο και τα cloud-based εργαλεία, που μειώνουν το κόστος έναρξης μιας επιχείρησης. Έρευνες δείχνουν ότι πολλή καταξιωμένες γυναίκες επιχειρηματίες αξιοποιούν τα ΜΚΔ προκειμένου να εργαστούν στο σπίτι, διατηρώντας παράλληλα την ισορροπία ανάμεσα στην καριέρα και την προσωπική τους ζωή. Ωστόσο, **δεν μπορούμε να τα κάνουμε όλα!**

Η Sheryl Sandberg (2013), διευθύντρια επιχειρησιακών λειτουργιών του Facebook -η οποία κατατάσσεται από το περιοδικό Fortune στη λίστα των 50 ισχυρότερων γυναικών στις επιχειρήσεις- υποστηρίζει ότι **η μεγαλύτερη ίσως παγίδα που στήθηκε ποτέ σε γυναίκες ήταν η επινόηση της φράσης «μπορούμε να τα έχουμε όλα!»**. Η Sandberg, που κατατάσσεται από το TIME στα 100 άτομα με τη μεγαλύτερη επιρροή στον κόσμο, στο βιβλίο της Lean in

(Βγείτε Μηροστά), παρατηρεί ότι κανείς άνδρας ή γυναίκα δεν τα έχει όλα: «Αντί να αναρωτιόμαστε αν “μπορούμε να τα έχουμε όλα”, καλύτερα να αναρωτηθούμε αν “μπορούμε να τα κάνουμε όλα”. Η απάντηση είναι, και πάλι, όχι!», τονίζει η Sandberg (2013: 191).

Αυτό το multi-tasking¹, στο οποίο συνήθως επιδίδεται το γυναικείο φύλο, οδηγεί στην αποτυχία. Δεν υπάρχει η superwoman, όπως δεν υπάρχει ο superman!

«Να προσπαθούμε να τα κάνουμε όλα και να περιμένουμε ότι όλα μπορούν να γίνουν σωστά είναι συνταγή απογοήτευσης» διαβεβαιώνει η διευθύντρια του Facebook, Sheryl Sandberg (2013: 194), η οποία προτείνει: «**κάντε το σύντροφό σας πραγματικό σύντροφο**». Η Sandberg εξετάζει τους λόγους για τη γυναικεία υποεκπροσώπηση στον επιχειρηματικό στίβο και αποδεικνύει πως επωφεληθούν οι άνδρες όταν υποστηρίζουν και στηρίζουν τις γυναίκες, τόσο στο χώρο εργασίας όσο και στο σπίτι!

Σε αυτό το σημείο οφείλω να αναφέρω ότι όχι μόνο οι γυναίκες, αλλά και οι άνδρες, αναζητούν πιο ευέλικτες συνθήκες εργασίας στον επαγγελματικό χώρο και χρησιμοποιούν τα ΜΚΔ για να εργαστούν από το σπίτι, να προβάλλουν την επιχείρησή τους και να συνδεθούν μ' ένα ευρύ φάσμα πελατών από ολόκληρο τον κόσμο, εξοικονομώντας χρόνο για την προσωπική τους ζωή. Η ανάγκη για μεγαλύτερη εργασιακή ευελιξία δε σχετίζεται μόνο με τη μητρότητα, δεδομένου ότι όλο και περισσότεροι άνδρες συμμετέχουν στην ανατροφή των παιδιών και αναζητούν κι εκείνοι την ισορροπία ανάμεσα στην προσωπική και επαγγελματική ζωή. Πολλές καταξιωμένες επιχειρηματίες, όπως η Όλγα Σταυροπούλου-Σαλαμούρη (Πρόεδρος της Militos Consulting S.A.), στηρίχτηκαν σ' αυτήν την ευελιξία για να

πετύχουν την πολυπόθητη ισορροπία ανάμεσα στην οικογένεια και την καριέρα. Η πρόεδρος της Παγκόσμιας Ημέρας Γυναικείας Επιχειρηματικότητας, Όλγα Σταυροπούλου -που κατά την κρίση μου έκανε το σύντροφό της πραγματικό σύντροφο- υποστηρίζει ότι: «Επαγγελματική επιτυχία σημαίνει να προάγουμε από κοινού την επιχειρηματικότητα στη χώρα μας, γυναίκες και άνδρες, χωρίς διαχωρισμούς, δίχως περιορισμούς, μόνο με τη δημιουργία που χαρακτηρίζει τόσο τους Έλληνες/ίδες, όσο και την επιχειρηματικότητα». Θα πρέπει να σημειωθεί, εξάλλου, ότι στις 19 Νοεμβρίου 2014, με τη συμβολή 144 χωρών, θεσμοθετήθηκε η Ημέρα Γυναικείας Επιχειρηματικότητας στα Ηνωμένα Έθνη, ενώ η Ομοσπονδία Ελληνικών Συνδέσμων Νέων Επιχειρηματιών (Ο.Ε.ΣΥ.Ν.Ε) υποστήριξε την υποψηφιότητα της κας Σταυροπούλου ως Πρόεδρινας.

Ποια είναι τα απαραίτητα χαρακτηριστικά για την επαγγελματική επιτυχία, εκτός από την επικοινωνιακή/κοινωνική νοημοσύνη και τη στήριξη από το άμεσο κοινωνικό περιβάλλον (πχ. σύντροφο); **Να ασχολείσαι με αυτό που αγαπάς!** Επαγγελματική επιτυχία σημαίνει ικανοποίηση, προσωπική ανάπτυξη, συνεργασία, αναγνώριση, κέρδη και αίσθηση προσφοράς. Έρευνα που πραγματοποιήθηκε το 2013 για την Επαγγελματική Επιτυχία, από τη ΜΙΛΗΤΟΣ Α.Ε. και την Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση Συλλογικού Σκόπου «know! για την Εκπαίδευση & Δια Βίου Μάθηση», σε συνεργασία με την ICAP GROUP Α.Ε., επιβεβαιώνει ότι τα απαραίτητα χαρακτηριστικά για την επαγγελματική επιτυχία είναι, μεταξύ άλλων, η εργατικότητα, η επιμονή, η υπευθυνότητα, η προσαρμοστικότητα, η δημιουργικότητα και η αυτοπεποίθηση.

Πηγές

Cox-Wittenberg, A, & Maitland, A. (2009). Why women mean business. Chichester: Wiley

Kamberidou, Irene (2013). Women entrepreneurs: 'we cannot have change unless we have men in the room' Journal of Innovation and Entrepreneurship, SpringerOpen 2013, 2:6 doi:10.1186/2192-5372-2-6 URL: <http://www.innovation-entrepreneurship.com/content/2/1/6>

Salamouris, Ioannis (2012). Behavioral Aspects in Entrepreneurial Reasoning. Reflections on women in entrepreneurship and ICT/A reader. (pp. 47-53): Militos Emerging Technologies & Services <http://www.gender-it.eu>

Sandberg, Sheryl (2013). Lean In/Βγείτε Μηροστά. Εκδόσεις Πατάκη.

SheSpeaks Inc. (2011). Why She Shares, SheSpeaks Inc. December 12, 2011.

http://www.shespeaks.com/pages/img/insightreports/SheSpeaks%20SheShares%20Study_04302012140512.pdf.

Woolley, A, & Malone, T. (2011). Defend your research: what makes a team smarter? More women. Harvard Business Review: <http://hbr.org/2011/06/defend-your-research-what-makes-a-team-smarter-more-women/ar/1>

¹ Ταυτόχρονη εκτέλεση πολλών εργασιών/υποχρεώσεων ή πολλαπλές και παράλληλες δουλειές.